

TOWARZYSTWO
HISTORYCZNO
LITERACKIE

I.T.H.L.

UNIVERSITY
OF CALIFORNIA

SINGULARIA

QVÆDAM

POLONI-

CA,

Per

NICOLAUM DE CHWAL-
KOWO CHWALKOWSKI,Illustrissimi & Celsissimi in Livo-
niâ Curlandiæ & Semigalliæ Ducis Consiliarium &
ad Aulam Regiam Polonam Residentem.

SCHLICHTINGSHEIMII,

Typis JOANNIS CHRISTOPHORI WILDII

ANNO M, DC. LXXXIII.

SINGULARIA

QVADAM

POLONI

C. A.

Pci

PICOLAUM DE CHWAL-
KOWO CHWALKOWSKI

Hilfstrisimi & Cellisimi in Livo
eis Cuiusdam & Sanguis Ducei Constatum &
ad Aulam Regiam Poloniam Residuum.

SCHLICHTINGHEIMII

THE JOHANN CHRISTOPHORI W
ANNO M DC LXXXIII

AD SERENISSIMAM
PRINCIPEM

AC

DOMINAM
DOMINAM

TERESIAM
CUNEGUNDAM
CASIMIRAM
REGIAM PRINCIPEM
POLONIARUM.

SERENISSIMA PRINCEPS,

DOMINA, DOMINA BENIGNISSIMA.

Facile longævam memoriam
fugit, quicquid intra metam vul-
garis scientiæ consistit. Curiosa
posteritas *Singularia* amat co-
litq; , & quæ trita sunt extra prodigium ha-
bens,

bens', illa suspicit, quæ vel exemplis provocant, vel disparitate rerum avertunt. Placuit vetustati variegatus Dearum cætus, non alio, quàm *Singularium* nomine collectus. Voluit etenim Ægide instructam esse Palladem, utpote artium & armorum Præsidem. Notavit Dianam lucis inerrantem, nec alio modo Actæonis audaciam compeſcentem, quâ ceruinâ specie, ut nemorum montiumq; ac venationum cultricem Custodem. Expressit Venerem Cupidinis tenebritudine satiatam, uti amoris aram. Insignivit demùm ipsam Junonem pavonis apparatu superbientem, ut Regnorum Dominam. Sic, quæ *Singularia* erant attributa, antiquitatis merebantur monumenta. Et hinc est **SERENISSIMA PRINCEPS**, quod meorum *Singularium* **SERENITATI TUÆ** ex debito inscribam fasciculum, utpote, in quâ præter summa *Singularia* illud *singularissimum*, quod quæ plerumq; vel eximio Spiritu ornant, vel gratiâ benignitatis commendant, vel per animi corporisq; dotes in admirationem rapiunt, indeq; *Singularium* proprietatum titulos efficiunt, in Te coadunata *singularissimè* excellunt. Derivatur in Te & *Singularis* ille Serenissimi ac Potentissimi **REGIS PARENTIS TUI** gloriæ decor, quod initio Regni sui maluerit mereri, quàm coronari, ac dein publico Christianitatis bono & Vici-

Vicinæ necessitati sese impendere, quàm ad pericula Regni sui intra suos fines excubare. Participasti *singulari* Numinis Divini providentiâ de Diadematis **SERENISSIMÆ REGINÆ MATRI TUÆ** impositione, ac prius Cracoviæ coronata, quam illic nata, priusq; cum Sceptro gesta, quàm Orbi concessa fuisti. Participas & de *singulari* illo **SERENISSIMÆ MATRIS TUÆ** in rem Christianam ardore, quæ merito sibi vendicat, & universorum testimonio abundat, fœderibus totò Christiano orbe nunquam visis & vix expectatis tantò & tam felici molimine allaborasse. Propriam verò *Singularium* Tuorum prærogativam dum expono, admirandam in primævo pulcherrimæ Juventutis **TUÆ** flore variorum & potissimum *Latini* peritiam prædico. Maximi momenti hoc *Singulare* est, utpote, quò Regali **TUÆ** indoli pondus adjicit, bonarum artium cultoribus maximam quamq; spem per compendium tribuit, populisque, quò **TE** Divina destinabunt oracula, plausum faciet solatiumqve. Hæc ego **SERENISSIMA PRINCEPS** *Singularia* cæteraqve in **TE** stupenda ornamenta non vano eloquiò extollo, sed humillimâ devotione veneror, pudibundas aures **TUAS** non demulceo, sed genuinam serie assertorem ago, simulq; expeto, ut tantis **TUIS Singularibus** hoc superaddas,

& de Serenissimorum Regionum Paren-
tum Tuorum Tuoque; nomine minimè me-
ritum, *singulari* tamen gratiâ & protectio-
ne complectaris, tanquam

SERENITATIS TUÆ

Singulari cum observantiâ
demississimum Servum

NICOLAUM de CHWAL-
KOWO CHWALKOWSKI.

IN
H O N O R E M

A U T O R I S.

Sarmatia Sobolisq; decus, Malewscia quon-
dam
Cui Genus & Proavos prisca Propaga-
dedit,

*Carmine Sarmatico nuper Vexilla canebam,
Qua data sunt Fratri premia digna Tuo:
Plaudebamq; Operi, quo mens Tua dadala scripsit
Tam benè Sarmatici PUBLICA JURA soli:
Ausonio celebrat nunc Te mea Musa coturno,
Atq; novum, Pallas quod Tua struxit, opus
Heu Tua perpetuis inscribit Nomina Fastis,
Atq; parem fratri Te facit esse Tuo:
Ille gerit Martis Labarum, Tu Palladis hastam,
Et Labore & hastâ tempus uterq; domat:
Hasta jungatur Labarum, nam Signifer unus
Est si Gradivi, Palladis alter erit.
Sub signis Ævo meditetur pralio vestris,
Insidias Ævi vincere quisquid avert,
Ævo bella gerat: vobis nam Numinis adsunt
Omnia si gemini, non nisi victor erit.*

*Accipe pauca licet, quæ fides Anonymus offert,
Carmina, devoti pignora Cordis erunt.
Qui Tibi plectra movet, moveat sive Nomine
quambis,
Vult tamen & dici, semper & esse Tuus.*

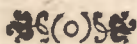
V*ix licuit fessis paulum requiescere pralis,
E quibus in lucem Publica Jura dabas.
In nova fert animus: Lechicæ Specialia Gen-
tis*

*Egregiam mentem, scribere, cura subit
Non humilis cura est, nec vili corda Prometheus
Flammâ urit, cujus lumine clarus eris
Nam dum sollicitè exploras monumenta vetustâ
Temporis, Historia sive recentis opus,
Et sparsas cumulas gemmas, lapidesq; nitentes,
Queis REGEM & Patriam condecorare queas;
Hoc magno REGI, Patriaq; & civibus equis
Hoc, Frater, cunctis, nomine, charus eris.
Sic reor atq; opto; magnas nam dicere laudes
Fraterni nexus jura modesta negant.
Atq; licet sileam, meritum Tibi grata rependet
Et presens ætas, posteritasq; decus.*

*Hiscæ Fratri Germano Singularia Regni
Poloniæ edenti gratulatur*

**JOANNES GEORGIUS de CHWAL-
KOWO CHWALKOWSKI, Vexillifer
Neogrodensis in Ducatu Severiæ, & Sere-
nissimæ Marchionissæ Brandeb: Com-
missarius.**

SIN-

SINGULARE

per

ANAGRAMMA

REGI LUNAS.

R *Ara refers nobis hic Regni SINGULA;
sed qui
Sceptra gerit nunc REX, hoc Speciale
gerit,*

*Quòd docuit reliquos Lunam obfuscare Trium-
phis,*

*Et docuit, quòd nec pluribus impar erit;
Hinc LUNAS, si qua restabunt, innuat Orbis
REGI, privabit lumine lucis eas.*

SAMUEL de CHWALKOWO

CHWALKOWSKI, Serenissimì
Electoris Brandenburgici Camera-
rius, ac Consiliarius Aulæ Judicio-
rumq; , & Capitaneus Drahimensis.

1000⁰ 2 Сибирские Дворяне
1000⁰ 3 Сибирские Дворяне
1000⁰ 4 Сибирские Дворяне
1000⁰ 5 Сибирские Дворяне
1000⁰ 6 Сибирские Дворяне
1000⁰ 7 Сибирские Дворяне
1000⁰ 8 Сибирские Дворяне
1000⁰ 9 Сибирские Дворяне
1000⁰ 10 Сибирские Дворяне

1000⁰ 11 Сибирские Дворяне
1000⁰ 12 Сибирские Дворяне
1000⁰ 13 Сибирские Дворяне
1000⁰ 14 Сибирские Дворяне
1000⁰ 15 Сибирские Дворяне

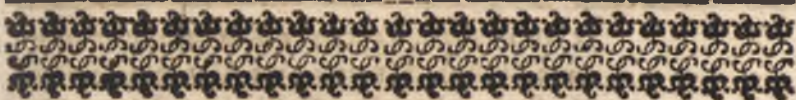
1000⁰ 16 Сибирские Дворяне
1000⁰ 17 Сибирские Дворяне
1000⁰ 18 Сибирские Дворяне
1000⁰ 19 Сибирские Дворяне
1000⁰ 20 Сибирские Дворяне

ВЕСИ ГЛИАС

ВИДСУМИВ

1000

СИСЛГУВЕ

POLONIA sub BOLESLAO I.
 cæpit esse Regnum, sub ejusdem
 nominis Rege BOLESLAO II.
 usq; ad Premislum.

Quantum de ætatibus Ducum ac Regum
 Poloniæ constat, nullus nisi Miecislaus Se-
 nex *anno climacerico* scilicet sexagesimo ter-
 tio, mortuus est.

Inter singularissima poni meretur, quod
 Reges Poloniæ in loco, ubi Reges esse oriun-
 tur, non moriantur: Computando enim à
 JAGELLONE usq; ad MICHAELEM nullus
 nisi SIGISMUNDUS III. ibi mundo valedixit,
 ubi Respublica eum Regem dixit, scilicet
 Varfaviæ. JAGELLO electus Cracoviæ, mor-
 tuus in Ruffia in castello Grodek. ULADIS-
 LAUS JAGELLONIDES Breliciæ in Cujaviâ ele-
 ctus, periit ad Varnam. CASIMIRUS IV. Bre-
 sciciæ Rex declaratus, mortuus Grodnæ JO-
 ANNES ALBERTUS electus Petricoviæ, mor-
 tuus Thorunii. ALEXANDER electus Petrico-
 viæ, mortuus Vilnæ. SIGISMUNDUS I. ele-
 ctus Petricoviæ, & mortuus Cracoviæ. SI-
 GISMUNDUS Augustus adhuc puer Vilnæ an-
 no 1529. renunciatus Magnus Dux Lituaniæ

& Anno 1530. Cracoviæ Rex salutatus mortuus Knifini. HENRICUS VALESIVS electus Varſaviæ, & ut Rex Galliæ in caſtris ad Clodovæum percuffus à ſicario, animam exhaliavit. STEPHANUS electus Varſaviæ & mortuus Grodnæ. Vladislaus IV. electus Varſaviæ, & deceſſit Merecij. JOANNES CASIMIRUS electus Varſaviæ & mortuus Nivernæ in Galliâ. MICHAEL electus Varſaviæ, & mortuus Leopoli.

Singulari admiratione dignum eſt, quod de Regibus Poloniæ ab HENRICO VALESIO extet vaticinium ſucceſſive hætenq̄ impletum.

Flos de Valle, quo indigitabatur prædictus Henricus *Valeſius florem*. Liliū in armis gerens.

Corona, STEPHANUS, nam hæc vox apud Græcos *Coronam* ſignificat.

Exul fortunatus, SIGISMUNDUS III. Paterno enim ac hæreditario Sveciæ Regno cum exutus fuerit, *fortunatus*, quod alibi, ſcilicet in Polonia Regnum tenuit ampliffimum.

Gloria ſuccedens, ULADISLAUS, nam *slawa*, *gloriam* idiomaſe Polonico exprimit.

Manipulus ſterilis, JOANNES CASIMIRUS qui in inſignibus geſſit *manipulum*, & *ſterilis* deceſſit.

Noctis breve sydus, MICHAEL Rex, quippe Lunam, quæ est *noctis sydus* in Armis gessit, & *brevi* tempore orbi Polono luxit, nam quinto anno desit.

Manus congregatorum JOANNES III. nunc felicissima prudentiâ regnans. Nam *manu* suâ *congregatorum* in Comitibus Electionis Ordinum, ut Archi-Mareschallus Regni scipionem gerens, moderamen tenuit.

Habuit suum Polonia Herculem, i. e. monstrorum domitorem CRACUM, Hic enim monstra civilium discordiarum sustulit, & ut alter Hercules Draconem horrendæ magnitudinis occidit, ac vastum Nemeæ sub rupe leonem mactavit, ita noster Draconem immane monstrum, quod in suspenso rupibus antro Cracoviæ habitasse dicitur, confecit. Rapiebat, *Sarnitio referente*, bestia illa è specu montis egressa jumenta & homines incautè oberrantes rictibus horridis voracissime deglutendo. Cracus afflictæ Cracoviæ condolens tria corpora jussit quotidie exponi. Nam his contenta alia non reqvirebat. Sed & hoc onerosum erat, propterea suapte industriâ excogitavit, ut corporibus, quæ objicienda erant, Sulphur & cauma ignitum ex cerâ & pice includerentur, atq; occultarentur. Cumq; bellua tum naturali ra-

bie tum voraci esurie exagitata sine delectu oblatam prædam raperet, atq; voraret, sensim debilitata, & tandem extincta est.

VENDA maluit esse Princeps, quam Principis uxor. Maluit pugnare, quam amare. Post victoriam in victimam se immolavit. Hostis amans ut amens infelicem sibi manum iniecit, illa triumphans in Vistulam se projecit. Rara contemptrix amoris, victoriæ, vitæ.

POPIELUS I. habuit morem se execrandi, ut sæpissimè in hæc verba eruperit: O, utinam à muribus corroderer! Accidit hoc prodigiosum supplicij genus, licet non ipsi, tamen Filio ejus, *POPIELO II.* ut *Annales Veterum* perhibent.

Notatu dignum, quod illo ipso loco, scilicet *Crusvicæ*, ubi *POPIELUS* à muribus consumptus & prima classis vel Dynastia desit, altera *PIASTÆA* feliciter incepit.

ULADISLAUM I. tradunt fuisse Religioni ita deditum, ejusq; ceremoniarum ita pertinacem, ut certis diebus festivis more Machabeorum pugnam inire detractaret, malletq; quodvis periculum subire, quam Solennitatem festi contemerare *Sarnic.*

Omnes & singuli *BOLESLAI* quorum
quia

quinque fuerunt, singularia cognomina habuerunt, I. CHOBRI 2. AUDAX 3. CRIVOSTUS. 4. CRISPUS. 5. PUDICUS dicebatur immo & ille *BOLESLAUS*, cui, postquam PUDICUS in Ungariam transfugerat, Principatus decernebatur, CALVUS vocabatur.

BOLESLAUS CHOBRI tantum erga Religionem Christianam exhibuit zelum, ut occisi Adalberti Martyris corpus auro contra appensum à barbaris redemerit.

Singularis Magnanimitatis ac felicitatis Exemplum refert ex *Guagn. Sarnitius* de Rege *BOLESLAO CRIVOSTO*, quod recreationis gratia centum duntaxat Equitibus cinctus venatum processit, ubi in tria millia Pomeranorum insidiantium incidit, in quos ipse Rex veluti leo rugiens primam impressionem fecit, tribusque interfectis suos animosiores reddidit. Quidam verò Pomeranus in ipsum Regem collimans, equum sub eo transfixit, attamen à persequendis hostibus, altero Equo nacto haud destitit, donec multo cum labore à tam obstinatâ audaciâ retractus fuerit.

Miram in præfato *BOLESLAO CRIVOSTO* Metamorphos in notat Historia, quod postquam ut verus Martis pullus toties in conspectum hostium venisset, victorque semper abiisset,

tandem *conspectum hominum vitaverit*, affiduo se domi luctu macerans, quod à Russis dolò circumventus & in prælio fortiter rem agens à suis tamen destitutus, non aliter nisi fuga sibi consulere potuerit.

Primus inter Regnantes Poloniæ *literatus*, *primus* etiam fuit nominis scilicet **CASIMIRUS Primus**.

Singulare est, & vix alibi in aliorum Regum Historiâ occurrit exemplum continentiæ inter **BOLESLAUM IV.** & **CUNEGUNDIM** Belæ Ungarorum Regis Filiam. Post nuptias enim consensum utrinq; est in perpetuæ Virginitatis Sacramentum, unde **BOLESLAO** nomen **PUDICI** inditum fuit.

CASIMIRUS I. *Rixa* matre genitus *rixas* domesticas in Regno feliciter composuit.

Qui à maximis orti, in minimos sæpe decreverunt; E contra, **PIASTI** Sanguis parvum principium habens, post tot seculorum non interruptam seriem, non nisi in **MAGNO** scilicet **CASIMIRO**, desit.

CASIMIRUS iste Magnus cum *An. 1370.* die Festo, dissvadentibus suis Venatum abiisset & cervum insectaretur, equus cum impetu lapsus est, ut carnosum Regis corpus convassatum, & mors subsequuta fuerit.

Forma & corporis habitus CASIMIRI MAGNI prorsus cum CASIMIRI PRIMI formâ corporisq; habitu convenit, ita ut isti duo Principes uti nomine, ita & persona simillimi inter se fuerint *Sarnic. in Annal. p. 330.*

Postquam JAGELLO cum Christianâ Religione nomen VLADISLAI & Coronam suscepit, atq; nuptias cum HEDVIGA celebraverat, in Lithuaniam proficiscebatur, ubi *Apostoli & Evangelistæ* officio functus, ita elaboravit in promovenda fide Christianâ, ut ipsemet in Templo interpretatus sit symbolum Apostolicum tanto successu, ut per annum Regio ista ab ETHNICA superstitione repurgata sit. *Sarnic. in Annal. 347.*

Cum idem Rex JAGELLO & VITOLDUS Magnus Dux Litvaniæ circa conversionem Samogitiæ laborarent, accidit lepida res. Nicolaus WĘZYK Ordinis Prædicatorum Sacerdoti ad populum præsentibus Principibus verba facienti, explicabat forte de suggestu creati orbis seriem Sacer Orator, cum grandis natu vetulus Sacerdotis sermonem interruptens, populum clarâ voce alloquitur: Mihi credite viri, quæcunq; ab hoc Juveniculo homine dici audistis, ficta profecto sunt, undè enim ille hæc nosset, cum ego tot Annos & propè seculum integrum vitâ & memoriâ complexus, nequaquam horum recordor.

dor. Abiisset tota concio in risum, nisi Rex autoritate suâ Sacerdoti fidem fecisset apud populum. Per benignè enim tum edentulum illum, tum reliquos allocutus, edocuit: Sacros Oratores non ea pro concione dicere, quæ ipsi aut oculis suis usurpassent, aut ætate attigissent, sed quæ pluribus ante Seculis supremi veriq; DEI potentia effecta ex majorum doctrina scriptorumque vetustorum monumentis, præcipuè ex divinis libris hausissent *Kojalou part. 2. lib. 11. p. 94. 95.*

Idem Rex VLADISLAUS cum domo egrediendum foret, uni pedi insistens, ter in gyrum se circumferebat. *Id. Kojal.*

Idem in missæ sacrificio, cum sacra hostiâ à Sacerdote in altum levaretur, festucam, aut quidquam simile arreptum minutimque confractum abjiciebat, affirmando hoc argumento supremi Numinis in omnia autoritatem Regionumq; capitum subjectionem se publicè profiteri. *Idem part. alt. 165.*

JAGELLO vino semper abstinuit & filius ejus CASIMIRUS. solam frigidam potitare solitus. Sobrietatis etiam singularis fuit VITOLDUS Magnus Dux Lithuanix, nunquam enim vinum, aut e grano vel melle coctum potum gustavit. *Kojal.*

Confectis An. 1418. induciarum tabulis
cum

cum Crucigeris Rex *VLADISLAUS JAGELLO* majorem Poloniam petiit, in quo itinere dum Posnaniâ Srodam tendit, non multum à periculo vitæ abfuit. Repente enim atræ nubes cœlo obductæ incredibili tempestate detonuerunt, duobus Regii currus satellitibus, quatuor è sexiga eqvis, quinto sub armigero fulmine ictis. *Kojal. part. 2. lib. 2. p. 107.*

HEDWIGIS sæpè fati *JAGELLONIS* uxor tantæ fuit humilitatis, ut ne tapetibus quidem parietes conclavium ornari permiserit. *Cromer. fol. 328.*

ELISABETHA CASIMIRI IV. uxor singulari fœcunditate ac felicitate gavisâ est, non solum enim quatuor Regum mater fuit, scilicet *VLADISLAI* Hungariæ & Bohæmiæ Regis. *JOANNIS ALBERTI, ALEXANDRI, & SIGISMUNDI*, Regum Poloniæ sed etiam Regnantes vidit. Filias præterea quatuor habuit, Hedvigen Baviariæ, Sophiam Marchionis Brandenburgici, Barbaram Saxoniam, Elisabetham Legnicæ, Ducum consortes.

LUDOVICUS REX, hoc habuit peculiare, quod nonnunquam dissimulato habitu vicos & oppida perlustravit, ut cognosceret, quid de Publicanis & exactoribus, Judicibus & Magistratibus suis ac de se deniq; vul-

gus hominum affectandi nescium sentiret, multaq; ex horum sermonibus in se suisq; correxit ac castigavit *Sarnicius*.

SIGISMUNDUS I. tanti fuit roboris, ut ætate florenti soleas ferreas, quales equis suppinguntur frangere, funesq; cannabinos rumpere solitus fuerit.

SIGISMUNDUS prædictus ita expers fuit ambitionis, ut Hungaricum, Svecicum, Bohæmicum sceptrum oblatum repudiaverit.

Singularem apud subditos habuit securitatem, ut dictitaverit, in sinu se cujusq; illorum posse confidenter somnum capere. *Kojal. p. 408.*

Meruit *SIGISMUNDUS I.* poni inter tres Heroes illos, qui nisi simul imperassent, singuli digni fuerint, qui toti orbi imperarent; Hi sunt *CAROLUS V.* Imperator, *FRANCISCUS I.* Gallix Rex, & iste *SIGISMUNDUS*.

Eo die, quo Foxius Mathematicus prædixerat Regem *SIGISM. AUGUSTUM*, periturum, pila emissa Regiomonti cum magno tormentorum reboatu salutaretur, fere tetigerat Regem, ut quæ fortuitâ solum equi declinatione prætervolans, pone sequenti Visnovocio caput abstulit. *Past. in Floro. Pol.*

STEPHANUS REX Attilæ primo Duci Hungarorum simillimus traditur, quod ex Procopij Historici descriptione *Sarnicius* in Annalibus p. 410. deducit.

De morte **REGIS STEPHANI**, Singulare hoc memoriam prodit allegatus *Sarnicio*, quod invalescente morbo inrerrogatus à circumstantibus, quomodo se haberet, responderit: Licere sibi nunc uti verbis illis Divi Tertulliani, quinquaginta quatuor annos peregi, scio quales dies fuerint, quales verò futuri sint in posterum, ignoro.

POLONIA habuit duos Reges, qui licet simul alterius Regni fuerint hæredes, unum tantummodo retinuerunt, scilicet **HENRICUS, I. & SIGISMUNDUS III.** Ille Polonicum amisit, & Gallicum hæreditarium retinuit, hic Polonicum retinuit & Svecicum hæreditarium amisit.

SIGISMUNDUS III. quotus in ordine Regnantium, tot regnavit annos. Fuit enim quadragesimus quartus Rex & quadraginta quatuor annos Regno impendit.

SIGISMUNDUS III. Rokossianos An. 1607. profligavit ad pagum *Guzowo* fatali denominatione à tubere ex ictibus alicui incussis.

Mathematicus quidam Cracoviæ degens dedit peritiæ suæ illustre specimen quando feralem illum prædixerat ictum, quo olim foedus parricida Piekarscius *SIGISMUNDUM III.* tantum non de vitâ sustulerat. *Pastorius* in Bello Scythico Colac. pag. 216.

SIGISMUNDVS I. Smolenscum amisit, *SIGISMUNDUS III.* à Moschis recuperavit, sic Avi damna nepos sarcivit.

Duo *SIGISMUNDI*, duas sorores in thalamum adduxerunt, *SIGIS. AVGVSTVS ELISABETHAM & CATHARINAM FERDINANDI* Romanorum Regis filias. *SIGISMUNDVS III. ANNAM & CONSTANTIAM CAROLI Archi Ducis Austriæ* filias.

SIGISMUNDUS III. dum defunctæ Reginæ *CONSTANTIÆ* funus apparat, ipse fit funus. Dum uxorem Cracoviam ad avitum Mausolæum deducere cogitat, ipse simul deportatur, ita quos junxerat *et balamus*, jungit *tumulus*.

Singulare est, quod *SIGISM. III. REX Catholicus* cum Regina *ANNA*, ab Archiepiscopo Upsaliensi *Augustana Confessionis* Abrahamo Andreæ coronatus.

Præcedens nativitatem *VLADISLAI IV.* nox fortuito incendio *illustris* fuit, nam melior

lior pars Palatij Regij Cracoviæ conflagra-
vit, unde variorum ingenia varia felicitatis
omina traxerunt. Certe casus ille Arci be-
nè cessit, nam *GEORGIUS RADZIWILL*, ex fodi-
nis in agris Kielcensibus Episcopatus sui Cra-
coviensis tunc recens inventis, Regi tantum
cupri dedit, quantum suffecerit tectis splen-
didius restituendis.

VLADISLAO IV. & JOANNI CASIMIRO
Fatribus duobus, due Sorores ANNA & CON-
STANTIA fuerunt Matres, & una ambobus
Vxor MARIA LYDOVICA.

Duo *CASIMIRI* prius Religiosam, quam,
Regiam vitam probarunt *CASIMIRUS I. & Jo-*
ANNES CASIMIRUS. Ille in Monasterio Gal-
lico Cluniacensi jam Diaconus erat, hic per
biennium *JESUITA*, & antequam perseveran-
tiam in eo statu professus esset, ab *INNOCEN-*
TIO X. PAPA in numerum Cardinalium co-
optatus; Ille ex Galliâ rediit ad Regnum hic
in Galliam abiit e Regno.

Mirum edidit exemplum *JOANNES CASI-*
MIRUS Rex, dum pomum Regni sponte cessit,
cum Regna sint alijs poma Eridis, de quibus
acquirendis vel retinendis tam solícite agunt
decertantq;. Alii abdicantes fratribus, aut
consanguineis coronam tradiderunt, sed
JOANNES CASIMIRUS eandem Patriæ charissi-

mæ reddidit, ut hæc liberis suffragiis succes-
forem designaret.

Observatione dignissimum, quod *SIGIS-
MUNDUS AUGUSTUS ultimus stirpis Jagelloni-
cæ masculinæ Anno 1548.* regnare incepit, &
JOANNES CASIMIRUS ultimus ex stirpe materna
*familiæ Jagellonicæ vere sæculo post videli-
cet. Anno 1648.* sceptrum obtinuit.

Singularis observationis res est, quod *ul-
timi descendentes domus Piastæ & Jagellonica*
uno tempore fuerint humo mandati. Dux enim
Lignicensis Bregensis ex linea Piastæa anno
1676. d. 30. Jan. & *JOANNES CASIMIRUS Rex d.*
31. ejusd: sepultus est. Imo si introitus Sere-
nissimi Regis *JOANNIS III.* præfixo die scili-
cet 29. Cracoviæ celebratus fuisset, utriusq;
exequias unus dies 30. Jan. junxisset. Sic tan-
dem Domui Piastæa tanquam priori prius
justo ordine justa sunt exsoluta.

Singulari providentia *DEVS* domum Ja-
gellonicam sceptro Polonico destinavit,
dum non tantum posteritate Jagellonis du-
centis octuaginta annis regnare, sed etiam
purpurâ, quam ultimus ejusdem Rex *JOAN-
NES CASIMIRUS* deposuerat, fraternum Ja-
gellonis sanguinem *MICHAELEM* nitescere
voluit.

CAROLUS FERDINANDUS Princeps filius *SI-
GISM.*

GISM. III. etsi curâ **JEREMIE** Ducis **VISNOVEL-**
CU Palatini **Russiæ** Sceptrum non obtinuerit,
 arcanâ tamen factorum gubernatione edu-
 cavit futurum **Poloniæ** Regem scilicet **MICHA-**
EM dicti Palatini filium.

Ex ore Serenissimæ Reginæ **MARIÆ LU-**
DOVICÆ de **MICHAELE** Principe **Visnovocio** au-
 dita est aliquando vox: Si Polonus succede-
 re sceptro debeat, non alium quærendum es-
 se. Sic Unctâ Domini Ungendum, movente
 Numinis potentiâ, enunciavit.

Anteqvam eligeretur Rex **MICHAEL** exa-
 men a pium inter suffragatores confedit, bo-
 no omine **Piastum** esse eligendum, **Piastus**
 enim olim a piarius fuit.

Anno 1676. **Cracovia** tres Reges habuit,
 duos simul tumulandos, & unum coronan-
 dum, illos **JOANNEM CASIMIRUM** & **MICHA-**
EM, hunc **JOANNEM TERTIUM**.

Stuporis plena res est, videre **Bochniæ** &
Vielicæ abyssum salis fodinârûm, quas ac-
 ceptas referunt precibus **Cunegundæ** Con-
 jugis **BOLESLAI** **PUDICI**. Cum per aliquot se-
 cula non nisi funium beneficio descensus &
 ascensus fuerit, Serenissimus Rex **JOANNES**
TERTIUS rem perpetuâ laude ac memoriâ di-
 gnissimâ præstitit, dum *Salis fodinas Vielicen-*
ses

ses scalis donavit. Insigne hoc opus insigni
Carmine Musa Illustrissimi Principis LUBO-
MIRSCII Archi-Mareschalli Regni expressit.

*TERTIUS hęc scalis donat Rex antra JOANNES,
Sic patet & parat facilis descensus averni,
Hic revocare gradum superasq; evadere ad auras
Non labor ullus erit, novus hęc Maro marmore
cantet.*

Memorable est illud incendium, quod
sub finem anni 1644. d. 16. Dec. in salis fodinis
Vielicensibus pabulo eqvino in candelam
per incuriam injecto ortum est. Duravit il-
lud ultra annum teterrimo foetore ac vapore.

Singulare ac omne in ævum laudatissi-
mum exemplum edidit Serenissimus Rex JO-
ANNES TERTIUS dum Anno 1683. Exercitum
e Regno suo in Austriam Pannoniamq; con-
tra Turcas Tartarosq; eduxit. Alij Reges a-
lijs submittunt auxilia, hęc ipse adducit. Alij
alienis involare solent, hęc ut Defensor ad-
volat. Alij vicinis ditionibus detrimentum
inferre solent, hęc incrementum affert. Alij
venire solent, ut fortalitia obsideant, hęc ut
ex obsidione liberet. Album & atrum alias
inimica, hęc amica. In prælium enim veni-
unt, ac in eodem bene conveniunt atra & al-
ba Aquila. Alibi inter diversas Principum
copias discordia, hęc sub auspiciis Fortissimi
Regis

Regis summa inter tot Principes concordia.
Occultam quandam vim virtutemq; nomi-
ni Regio de salvanda *VIENNA* inesse, tunc
ostendi, dum Serenissimus Cracoviâ moti-
oni militari sese accingeret. Cum posthac in-
vento eventus tam feliciter aspirasset, publi-
co orbis applausui tenuitas meæ se-
quens Carmen apposuit.

FELIX OMEN IN NOMINE
*SERENISSIMI AC POTENTISSIMI PRINCI-
PIS AC DOMINI*

DOMINI

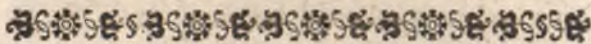
JOANNIS TERTII
REGIS POLONIÆ.

MAGNI DUCIS Litvaniæ, Russiæ, Prussiæ,
Masoviæ, Samogitiæ, Livoniæ, Volhyniæ, Ki-
joviæ, Podoliæ, Podlachiæ, Smolensciæ,
Severiæ, Czerniechoviæq; cali-
tûs reconditum,

Et Mense Augusto cum Augustus Noster
ad angustias Viennenses cum Exercitu move-
ret inventum ac publicatum postea
elucidatum.

*Et Sacra Regia Majestati Domino suo Clementis-
simo humillimâ cum devotione dicatum dedi-
catumque Anno quo*

VrbIs ViennensIs obsIs DioneM
TVrCa reLIqVlt & fVglt.

**JOANNES TERTIUS
REX POLONIARUM**

per Anagramma.

**SISTOR, VIENNA EX MALO
REPONITUR**

vel;

**VIENNA EX MALO SORTIS
REPONITUR**

Convenisse suis interdum nomina rebus
Edocet hoc ætas nostra, priorq; satis,
In re tam clarâ non sunt exempla petenda,
Eventum nobis hoc Anagramma probat;
Si *veni, vidi, vici* de sanguine Juli
Prognatus Cæsar, Gloria Martis, ait.
REX potius Noster fortissimus, inclytus orbis
Christia dum Vindex dicere jure potest;
SISTO me *video* te Turca, tuasq; phalanges
Vinco, & victarum terga coacta premo,
Exq; MALO SORTIS confessâ, REPONI-
TUR instar Muri Germanis magna
VIENNA suæ.

Vin-

Vincere non nosti modò sed cum fœnore
nostis,

Hostes Tu seqveris, Te bona fors seqvitur.

Ut sunt insignes Romano sanguine *Canna*

Sic *Barcanensis* terra cruore madet.

O nimium dilecte DEO, quem vincula pontis

Rupta juvant præceps ut bibat hostis a-
quas ;

Sanguineis guttis miscetur cursus aquarum,

Amnis Danubij fit mare purpureum.

Muri oppugnantur, sub jus, & pristina legum

Hungariæ Regis vincula nunc redeunt.

Sed *Noster* dum REX alienis militat oris

Exemplo sorti fœdera sancta colens

Pressis Colacis redit in præcordia virtus,

Sævum Turcarum discutiuntq; jugum ;

Subq; Tuis REX auspicijs dare pectora ferro

Discupiunt, mortem dulce decusq; putant

Sicqve Tuum REX Magne domiq; forisqve
per orbem

Nomen fœcundæ semina laudis habet.

Non adeo Romam conterruit *Annibal* ante

Portam, quam Te nunc Turcica *Porta* ti-
met.

Quod sit *perfectum verè trinum omne*, JOANNES

Tertius ostendit per sua gesta satis,

Est ut nonnullis prædicta potentia Regni,

Sic etiam Tua, REX ante notata libris.

Exq; malis *populum quod sit Tua dextera multis*

Salvatura, ratam dicta dedere fidem.

Omnia cum Domino incipiet, bene finiet ILLE,
 Vatidicè dudum Svetica scripta canunt.
 Ergò REX vivas, vincas, sine fine triumphes
 Donec sine suo corruet Orbis opus.

Inter memorabilia locum meretur, quòd
 primus Dux Curlandiæ Gotthardus An. 1561.
 à SIGISMUNDO AUGUSTO ultimo stirpis Ja-
 gellonica masculina constitutus fuerit, & seculo
 post scilicet Anno 1660. Dux JACOBUS post
 Pacem Oli venlem ex captivitate Sveticà sub
 JOANNE CASIMIRO ultimo Domus Jagelloni-
 ca ex stirpe maternà reintroductus.

Singulare & nunquam auditum constan-
 tiæ exemplum in prædicto Duce CURLAN-
 DIÆ JACOBO habet POLONIA, qui miro &
 miserabili Orbis spectaculo cum Serenissimà
 Conjuge sanguinis Electoralis Brandeburgi-
 ci, tunc puerperà, ac septem liberis in capti-
 vitatem maluit deduci, quam à fidelitate ab-
 duci.

Vsq; tenax Jurisjurandi, ac cedere nolens
Nec vi, nec pretio, nec prece mente sua.

Singulari ARCHIEPISCOPUS prærogati-
 vâ eminet, quòd Mareſchallum habet ex eò
 Ordine, in quo ipse est nimirum Senatorio,
 quippe unus ex Castellanis currum illius
 Eqves antecedit.

DE CAPITANEO SAMOGITIÆ hoc peculiare notandum, quod non, ut alij Capitanei, à solò Rege constituatur, sed vacante sede unus à Nobilitate Candidatus Regi præsentetur, quem confirmat. Deindè hoc singulari honore fulget, quod etiamsi nullus Capitaneus locum in Senatu habeat, ille tamen in curuli sedeat, multosq; Palatinos præcedat.

Licet alij Palatini tam in Regno, quam Magno Ducatu Lituaniæ à Rege solo creentur, tamen *PALATINUS POLOCENSIS* à Nobilitate eligitur, & à Rege confirmatur, juxta Privilegia antiqva à *ULADISLAO IV.* Anno 1647. & à *MICHAELE* per Constitutionem roborata.

Annus 1559. uti multis Principibus, ita & Reginæ Poloniæ fuit *fatalis*. Unius enim anni spatio *CAROLUM V.* Imperatorem, II. Daniæ Reges, Franciæ Regem, Veneti Senatus Principem, Pontificem, Palatinum Septem Virum Ferrariæ Ducem, III. præterea Reginas, Helionoram Franciæ, Mariam Hungariæ, ac deniq; bonam *SFORTIAM POLONIÆ* ultimum vitæ diem clausisse patet.

Sic etiam annus 1632. non tantum aliquot Principibus scilicet *FRIDERICO* Palatino Rheni, *LEOPOLDO* Archi Duci Austriæ,

CAROLO Regis Hispaniæ fratri fuit fatalis, sed etiam duos Reges de uno simul Regno nimirum Svetico vocatos è vita evocavit, **GUSTAVUM ADOLPHUM** Regem Sveciæ ad Lutzenam in prælio, & postea alterum **SIGISMUNDUM III.** Regem Poloniæ & simul Sveciæ.

Lucas **WEISSELROT** Episcopus Varmiensis nunquam, ut fertur, *risit*, sed tamen omnia *videntia* sive læta Terræ Varmiensi præstitit ac reliquit,

*Nam pace quieta
Floruit, & mensa est multis proventibus aucta,
Arx Heilsbergensis flammis absumpta re-
nata est.*

NICOLAUS SZYSZKOWSKI
itidem Episcopus Varmiensis
*Omnibus excultus Fortuna animiq, talentis
Fit similis puero, tetricus, lucemq, perosus.*

Singulare bellicorum meritorum præmium *refert Sarn:* de **JOANNE à TARNOW**, quem **SIGISMUNDUS I.** tanti fecerit, ut post illam memorabilem de Valachis *Victoriam ad Obertinum* binorum grossorum injugera contributionem publicam ei decreverit.

In supra dicti prælij eventu singularis fortunæ lusus *refertur*, dum in illo tot omnino hostium cecidisse reperti sunt, quot Polonorum pugnaverant, nimirum quatuor millia, cum hostilis Exercitus viginti duum millium fuerit. In-

Inter singularia & antiquitates referri potest, quod ad Gluffinum, ubi tempore Regis *LOCTICI* bellum acerrimum cum Cruciferis gestum, ducta fuerit *fossa septem miliarium*, cujus adminiculo aliquot millia Polonorum strenue sese adversus Cruciferos defenderunt, exemplo Julij Cæsaris adversus Pompejum durante Bello Pharsalico. *Sarnicius in Indice tabula Sarmat :*

Anno 1511. *LASKOWSKI* genere Polonus in Polonia à *TURCARUM* Imperatore *Legationem* obiit, teste *Sarnicio pag. 383.*

Notari meretur temporum revolutio, quod *CAMENECIA* Podoliæ, quæ ab *OLGERDI* Magni Ducis Lithvaniæ ex fratre nepotibus, quos Podoliæ præfecerat, *condita* sub *MICHAELE* Rege ex *OLGIERDI* familiâ oriundo à Turcis occupata sit.

Memorabiles Nuptiæ sunt, quas *CASIMIRUS MAGNUS* nepti suæ *ELIZABETHÆ* ex *BOGUSLAO* Pomeraniæ Duce genitæ paravit; adfuerunt enim istis Solennibus, præter sponsum *CAROLUM* Imperatorem, quatuor Reges, nimirum *CASIMIRUS MAGNUS* Polonorum, *LYDOVICVS* Ungarorum, *SIGISMPNDVS* Danorum, *PETRVS* Cypriorum *REX* Ponto & adverso Istro in Valachiam, deinde terrestri itinere per Russiam advectus
Cra-

Cracoviam, item Principes alii non pauci, qui magnificentissimè habiti sunt, durantibus usq; in vigesimum diem nuptiis & conviviis.

Ut Romanis libertatem pudicitia, sic Polonis & Litvanis *RELIGIONEM pietas mulieris* attulit. Illos *BOLESLAI Bohæmorum Ducis Filia nomine DOMBROWCA* Anno 965. à *MIESCISLAO* in matrimonium ducta, *CHRISTO* adduxit. Hos An. 1386 *HEDWIGIS*, quam in Conjugium petebat *JAGELLO*, se & Lithuaniam ad Christiana Sacra offerens. Nec impediri poterat Divinum Consilium, quod in his *HEDWIGIS* nuptiis aliud novum Lithuanix cum Polonia conjugium moliebatur.

In nullo Regno, ita ut in Polonia *QUATUOR RELIGIONES* scilicet *CATHOLICA, AUGUSTANA, REFORMATA, & RUTHENICA*, per *PACTA Convента* publico gaudent exercitio; *REGES* enim à morte *SIGISMUNDI AUGUSTI* juramento se obstringunt ad *Pacem* inter *Dissidentes Religionis Christiana tuendam*.

Singularem ante hac libertatem habuerunt homines *RELIGIONIS GRÆCO-RUTHENICÆ*, dum è *REGNO* Poloniæ ad Patriarcham Constantinopolitanum appellationes interponebant ac prosequerentur. Sed cum ille sub hoste Christiani nominis habitat, prudentissimè modernus *REX JOANNES III.* in Comitiis

tiis felicis Coronationis *An. 1676.* appellationes istas sustulit, sanciendo contra transgressores pœnam colli, & confiscationis bonorum, permitendo tamen aggravatis appellationem ad Judicia Relationum.

Singulare *conversis Judæis* beneficium exhibet *Statutum Lituanicum cap. 12. artic. 7. part. 5.* quod nimirum, si Judæus vel Judæa Religionem Christianam amplexus fuerit, *Nobilitatis prerogativam* una cum sobole acquirat.

HEDVIGIS Regina in quodam conventu ferocientibus & justas condiciones pacis aspersionibus *CRUCIGERIS* Prophetino Spiritu cladem illam, quâ postea illorum vires fractæ conciderunt, prædixit, se quidem vivente pro eâ audaciâ nihil adversi eos passuros, post mortem verò suam maximis cladibus illa omnia expiuros *Sarn. p. 342.*

Cum ante prælium inter Grunvaldam & Tannebergam arrogans & victoriæ securus Crucigerorum Magister *CONRADVS à TVNGINGEN* duos enses Sangvine imbutos miserat, unum Regi *VADISLAO JAGELLONI*, alterum *VITOLDO.* Rex imperterrito respondit animo, *bene est, accipio lubens gladios, ut omina victoria secutura, cum victoribus victi arma sua tradere soleant.* Uti dictum ita factum,

ctum, magnam enim & memorabilem Rex, cæso ipso Ordinis Magistro, obtinuit victoriam, qvam præcipuarum *Borussia Urbium* secuta est *deditio*.

Miro fati velut *ludibrio* Nobilis quidam fortissimus ex familia *HERBVRTORVM* salvus evasit, cum enim tempore *SIGISM. AVG.* Regis à duobus Turcis ex utroq; latere invaderetur, & unius sarisà ferè non eqvo ejiceretur, altera parte irruens simili telo hostis defluentem restituit. Ita mox impetu stimu-
lati eqvi ad suos peruenit.

Singulare est, quòd cum alibi *DUELLA* simpliciter sint prohibita, in Poloniâ cum scitu Regis peragi possint juxta Constit: 1588. Quòd hanc licentiam *SIGISMVNDVS I.* semel dederit, refert suâ memoriâ *Cromerus*.

EXPEDITIO GENERALIS ita privilegiata est, ut nullus famulus conditionis Nobilitaris, qui sub tertijs universalibus servitium suscepit, à Domino recedere possit, sub pœnâ capitis & infamiæ. Notandum hic, quod illi etiam, qui Decretorum vigore pro pœna publicâ sessionis turris satisfaciunt, ad expeditionem venire, & postea reliquam sessionem absolvere tenentur. Constit: 1621.

Expeditionem *BUCOVIENSEM* contra *STEPHA-*

PHANUM Moldaviæ Palatinum *fatalia* quædam *figna* ut refert *Sarnicius lib. 7. pag. 371.* præcefferunt. Equus generosus in quodam torrente parvo juxta Leopolim sub Rege *JOANNE ALBERTO* succubito, pauculaq; aqua obrutus est. Eques item Polonus Szrobski cum esset insanæ mentis, clamabat vociferans. Nostri in suum malum proficiscuntur. Fulmen etiam quædam equitem cum duodecim equis interemit.

Singulare in Polonia nomen habent *QUATUOR MENSES, SEPTEMBER, OCTOBER, NOVEMBER, DECEMBER, MILITARES* quod Rex vacantia per illos beneficia Capitaneatus, Tenutas & officia terrestria bene meritis militibus conferat, vigore Constit. 1662. Jam ante illam legem liberali in militares viros animo Rex *ULADISLAUS QUARTVS* fuit, adeo, ut militibus primario bona, honores, & titulos offerret. Unde Anagramma bene conveniens.

LADISLAUS, DASVILLAS.

*Casus, an ingenium, mens an presaga futuri
Transpositis literis hoc Anagramma dedit.*

*DASVILLAS, capio non parci Principis omen,
Principis est virtus magna juvare suos.*

Utrumq; fædustam inter *AUGUSTISSIMUM IMPERATOREM LEOPOLDUM, & Serenissimum Regem Poloniae JOANNEM III.* Anno

1683. Varſaviæ, quàm alterum ſinter hos & SERENISSIMAM REMPUBLICAM VENETORUM Anno 1684. Viennæ concludum eſt *Menſe* MARTIO, non vano omine MARTIORUM contra Turcas *Suſceſſum*, Marte ultore, DEO Tutore. Simile cum Venetis Fœdus alij Reges Poloniæ deſiderabant, ſed res intra votum ſtetit; Felix fatum in occulto hoc tenuit ſub moderni Regis Nomine Glorioſiſſimo.

JOANNES TERTIVS REX
VENETOS IN RES TRAXI.

Conſiderando vetera & aliquot ſeculis ferè continua TARTARORUM adverſus Polonos Bella, res mira eſt, quod Gens olim *inimica*, in Regem JOANNEM CASIMIRUM impenſe *amica* fuerit, & contra illius ac Regni hoſtes hoſtilè induerit animum, ſub miſſis identidem Copijs, & quod magis, apud Aulam Othomanicam cum curâ egerit cauſam Polonam, imò, quod maximum eſt, COSACOS armorum ſtimulis eo adduxerit, ut primum manus abſtinerent à Poloniâ, & tandem novo obſeqvij vinculo eidem adſtringerentur *Paſt*.

Res mira, quod ſub BOLESLAO PUDICO, qui cum uxore perpetuum *Virginitatis votum* habuit, TARTARI ultra *viginti millia Virginum* abduxerint.

Sub hoc Principe BOLES LAO TARTARI primo eoq; *multiplici impetu* per Poloniam defævierunt. Russis, qvòd toties immanissimam Gentem juverunt, non cessit impunè. Ferunt enim à transeuntibus TARTARIS immixtis humanis cordibus, qvæ veneno imbuta erant, infectas aqvas nova morborum genera peperisse, qvorum ut causa diu fefellit Medicos, ita soboles hodieq; inexplicabili tricarum contagio, quam PLICAM vocant, crediditur vulgò superesse. *Pastorius in Floro Pol. Lib. 2. pag. 95. 96.*

Ex occasione TARTARORUM híc annoto, qvòd nostra cum illis bella similia sint Romanorum cum Phartis. Si enim hodiè recedunt & fugari videntur, in crastinum ipso mane redeunt. Trajectus Danastrijs tanti apud Christianos vel minimus omnis. Res singulari admiratione digna, qvòd occulto DEI Judicio Natio ista pro flagello Christianis reservata, *ne minimam* quidem patiatur *mutationem*, aut confusionem; eadem utuntur lingua, idem ipsis vestitus, iidem mores, eadem belligerandi ratio, qvæ ante aliquot annorum millia viguit. Notandum illud *Ovidij*, qvòd, inter ipsos ad Pontum Euxinum exulans, Romam *scribit*:

*Maxima pars hominum nec te pulcherrima curat
Roma, nec Aufonij militis arma timet.*

*Dant illis animos arcus, plenâq; pharetra,
Quâq; libet longis cursibus aptus equus.*

Specialis gratia est, quòd cum cives (Religionem Christianam profitentes) non habeant facultatem *BONA terrestria* possidendi, *TARTARI* in Lithuania Lipkovvie (Mahumetanæ Sectæ addicti) eorundem capaces sint. Hinc Constitutio 1677. Tartarorum indemnitati prospicit, cavetq; ut in Criminalibus juxta Statutum Magni Ducatus Lituaniæ æqualiter cum Ordine Equestri habeantur, & in Cancellarijs Castrensibus, Terrestribus Tribunalitijs, & Assessorialibus à causis suis uti Nobiles, id quod Juris solvant, sine ullâ de pactatione.

Singularis planè libertatis prerogativa est, quod in Comitijs Polonicis obstante *unius contradictione* nihil concludi possit, imò quod omnia jam sancita evanescant, quando post Tribunitium illud *INTERCEDO* Nuntius Terrestris non revertitur.

Singulare est, quod licet in novissimis Comitijs Varfaviensibus Anni 1685. Consilia Ordinis Equestris *Lituanus* scilicet Illustrissimus Dominus *ANDREAS GIELGUD* Notarius Magni Ducatus Lituaniæ Capitaneus Szadoviensis rexerit, tamen Comiticia immediatè sequen-

sequentia Grodnæ iterum sub moderamine Lithuanico celebrari debeant.

Singulare est, quòd Deputatis Tribunalijs non liceat diebus feriatis *convivia* parare vel iisdem interesse, *secundum acta electionis Regis MICHAELIS.*

Singularis olim in Polonia fuit pœna, quâ *rubris* uti *vestibus* interdicebatur.

Quamvis quilibet sit rerum suarum Dominus & arbiter, ac supremæ voluntatis liber sit stylus, tamen jure Polonico facultas testandi non parùm est restricta, ita ut *de rebus immobilibus* Nobilitati disponere non liceat, sed tantùm de mobilibus, ne scilicet facultates Nobilium ad Extraneos interdum beneficio Testamentorum in præjudicium legitimorum hæredum transferantur. Hinc Testamenta contra Statuum SIGISMUNDI I. Cracoviæ 1510. facta sunt irrita. Statutum autem sequentis est tenoris: *Pietatem sanctam opprimere nolentes, sed eam summo favore prosequi cupientes decernimus, ut Testamenta condantur juxta veterem Constitutionem ex more antiquitus servato de bonis mobilibus, immobilia verò bona tam hæreditaria quam oppignorata (ne defensio Reipublica minuat) Testamenti ordinationi subjecta minimè esse debent; secus de bonis Regalibus, eadem enim propter Reipublica commodum*

modum nobis in parte vel in toto Testamento legari poterunt.

Licet jure Justiniano & Canonico nati ex soluto & solutâ liberi per *subsequens matrimonium* legitimentur, adeoq; in bona Parentum succedant, tamen in Poloniâ jus singulare est, ita ut juxta *Constitutionem 1578.* liberi secuto matrimonio non efficiantur legitimi, neq; ullâ successione in bonis, neq; ullâ prærogativa Nobilitari gaudeant, quia in expeditione bellicâ æqualis, æquali testimonium perhibere debet, si desertæ stationis accusatus fuerit, quod eum locum, qui ipsi obtigerat, non tenuerit.

Singularis in Jure Polonico *occidendi impunitas* est illo casu: Si quis pro Nobili se gerat cum non sit, & occidatur, pro ejus capite multa non solvitur. Quod ita intelligendum est, si tanquam pro capite veri Nobilis actio intentata fuerit vid. *Constit. 1557.*

Speciali rigore *alternata Capitaneatum Ducatus LIVONIÆ* munita est, dum *Constitutio* Anni 1589. Cancellarijs, si contra eandem egerint, privationem Officij, & exportantibus ejusmodi Privilegium pœnam Infamiæ minatur.

PHILIPPO PADNIEVIO Anno 1559. recenter
Pro-

Pro-Cancellario creato *Sigillum Regni* torquæ aureo appensum ex conclavi furto *ablatum* est. REX *SIGISMUNDVS AVG.* certior eâ de re factus, ab initio attonitus stetit. Deprehensus postea fur ille sigilli candenti sigillo per Urbis Cracoviensis compita lancinatus laqueo vitam finivit. Recenset hunc notabilem casum fufius *Rutgerus Horst. in lib. de Cancell. p. 710. 711.*

Ex duobus *MATHEMATICIS*, qui singulari scientiâ suâ præclaram in Orbe gloriam meruerunt, unum produxit Polonia scilicet Nicolaum *Copernicum* Canonicum Varmiensem, alterum Tychonem Brahe dedit Dania.

Singularis mittendarum Regiarum literarum modus fuit usq; ad Annum 1647. Ferrebantur enim illæ per Aulicos ministros, quo res postularet, ita ut in Præfecturis Regiis vehicula darentur. Sed dicto tandem anno abolitum id onus & consensu Ordinum ad aliarum Nationum morem Tabellarij publici (*POSTÆ* vulgò) constituti sunt.

Concinna Urbis *CRACOVIENSIS* effigies est, dum *Aquilam* expansarum alarum, quod est *Insigne Regni* exprimit, si nimirum corpus Urbis per circumferentiam corpori Alitis, suburbia ab utraq; parte alis expansis, caput verò Aliti excelsò monti seu rupi Vavelo,

F quod,

quod, paulatim assurgit, conferatur. *Sarmicus in An. Pol. p. 78.*

Observatione dignissimum, quod *VARSAVIA* Residentia Regis Poloniæ, sit centrum multarum Residentiarum scilicet Romanæ, Parisiensis, Londinensis, Moscoviticæ, & Constantinopolitanæ. Æquali etiam distantia, minori tamen ab istâ sunt Urbes Stockholmia, & Haga Comitum.

Singulari temperamento loci adscribitur, quod *KIIOWIÆ* corpora Principum à longo temporis spatio incorrupta monstrantur.

Singularis obtinet in bonis *ROGOWIENSIBUS* in districto Wilkomiriensi pœna contra Kmetonem sive subditum. Nam captum in retibus ursum itâ scitè ligare debet, ut possit ad ligneum receptaculum portari; Si vero artem minus dextrè exercuerit, ut ursus elabatur, apicem arboris tenetur ascendere, quæ postea securi cæditur, & infessorem casui exponit.

In *CAPITANEATU SZORSZTINENSI* nonnullis in agris tam ingeniosa est fertilitas, ut de feminè siliginis surgat triticum, & de avenâ linum.

Anno 1353. Regnante *CASIMIRO* Magno
cum

cum Martius, Aprilis & Majus ultra medium verno ac penè æstivo calore ad calamos & aristas segetes perduxisset, coorto derepente acri frigore & gelu, nix duos cubitos alta terras operuit, & in sextum usque diem duravit. Et cum omnes jam existimarent segetes corruptas, ubertas frugum præter spem tanta coorta est, quanta vix unquam aliàs fuit, uti refert. *Sarn. in An. p. 324.*

Anno 1414. in Lithuania tam insolita per Januarium ac Februarium auræ tepiditas fuit, ut passim herbæ arboresq; vernis floribus contactæ spectarentur *Kojal. p. 49.*

Anno 1551. itidem in Lithuania per hyemem ita tepidæ pluvix increbuerant, ut non aliter, quam ultimo verè solet fieri, omne frumenti genus in spicas excreverit, quod deinde universum intempestivo gelu plane intercidit. *Kojal. part. 2, p. 415.*

Cùm multi dubitent, an detur *BASILISCUS*, qui ex ovogalli decrepiti excludatur, operæ pretium est, admirandam illam historiam, quæ ferè ante seculum in Polonia contigit, & à *Sennerto in Epitome naturalis Scientia refertur*, integram hîc apponere. *Varsaviæ An. 1587.* accidit, ut Machæropæi cujusdam filius, viciniq; filia quinquennes ambo cum æqualibus

libus pro ætatis more, cessationis impatientes, exercitatione ludicrâ tempus fallerent, latebrasq; in quibus à colludentibus haud facile invenirentur, quærerent. Fuit haud procul ab eo loco, in quo ludebant, cella quædam subterranea ob incendium quod ante triginta circiter annos super structum ædificium absumperat, desolata, in quam per semiputridos gradus utcunq; repi poterat, in eam cum ambo se dimitterent, in imis gradibus conciderunt, & exspirarunt. Ut cænæ tempus appropinquavit matres de suo quæq; infante sciscitatæ, nec quis ubi essent sciret, nihil rescire potuere, itaq; uxor Machæropæi ancillam emisit, quæ diu quæsitos in gradibus cellæ, quos dixi, jacere conspexit, moxq; exclamavit, ecce ibi jacent! At verò neutro se movente, suspicari cepit somno correptos esse, clarâq; voce nunc hunc nunc illam nominavit, si forte eos experge facere hæc ratione posset. Postquam verò vel ad rasum clamando nihil se proficere, sed operam ludere animadvertit, ipsa quoq; in cellam descendit, cogitans vellicando somnum dormientibus, ut opinabatur excutere. Quid sit; protinus & ipsamet juxta infantes concidit, & extingvitur. Ingredientem in profunda cellæ ancillam hera fuerat conspiciata, ut verò eam diutius æquo morari videt.

Nec revocare gradum superasq; evadere

in

in auras, attonita ad cellam accurrit, ancillamq; cum infantibus humi prostratam cernit. Itaq; & ipsa clamorem edit altaq; voce modo infantes, modo ancillam appellat. Quum verò & hoc incassum fieret, neq; jacentium quisquam aut responderet, aut sese commoveret, ex animatos esse colligit. Ex templo fit rumor, cives concurrunt, nec tamen quid facto opus sit sciunt, donec de tristi hoc casu ad Consules & Senatum referretur, à quibus mandatum, ut cadavera uncis incendiariis extraherentur. Ea extracta tympani instar turgebant, labia & linguam tumor obsederat, color erat fuscus, oculi extra suas cavernas ad dimidii ovi gallinacei magnitudinem prominebant. Accessit ad hoc triste spectaculum Consulis rogatu Palatinus N. & senex quidam Archiater Regius Benedictus nomine. Hujus conjectura fuit serpentem veneni præsentissimi in desertâ illâ cellâ stabulari, cujus pernicioso halitu aër in ea conclusus inquinetur, eum autem infirmam hominis naturam perferrè non posse. Quamobrem credibile esse hunc infantibus & ancillæ exitum attulisse, fieri etiam posse, ut ibi latibula habeat Basiliscus, quem naturæ rerum indagatores ex ovo galli à bufonibus excluso nasci perhibeant, cujus tanta sit virulentia, ut qui in oculos ejus offenderint subito moriantur. Interrogatus,

quâ ratione rei veritas explorari queat, respondit esse aliquem in cellam mittendum eumq; circumqvaq; speculis averfis muniendum. Basiliscum enim si suam ipsius imaginem videat, protinus emori. Fuere illic sub tempus id duo rei, capitis supplicio intra triduum affiendi, quorum alter Polonus alter Silesius atq; huic nomen Johanni Jauerero. His conditio oblata est, uter eorum in cellam descenderet, serpentemq; illum venenatum venaretur & quæreret, ei capitis supplicium remitteretur. Conditionem Johannes statim accepit. Itaq; toto corpore corio indutus est, perspicilia oculis obligata, quæ visum tamen haud impedirent, una manus instructa ferreo rutabulo, alterâ face ardenti, deniq; cunctis corporis partibus ante & retrò specula annexa fuere. Sic adornatus cellam ingressus est, spectantibus plus quam duobus hominum millibus. Postquam verò per horæ spatium omnes cellæ rimas, omnesq; Angulos perquisivisset, neq; serpentem ullum invenisset, ut alia nova fax in cellam dejiceretur postulavit. Esse enim juxta cellam, in qua erat aliam, sed aditum ruderibus esse interclusum, operam daturum se, ut in eam ingressum sibi paret, dum verò id agit oculos fortè sinistrorsum flectit, & diu quæsitam bestiam gallinæ figurâ in quodam muriforamine jam exanimatam jacere, ex
inopi-

inopinato conspicit. Quod cum ijs qui foris erant clamore significasset, Archiater monuit, ut ferreo rutabulo sublatam e cellæ tenebris in apertam lucem exportaret, idq; illicò in oculis atq; congregatione magnæ multitudinis hominum factum Archiater bestiam visam Basiliscum protinùs indicavit. Magnitudo ei mediocris gallinæ, capite ad galli Indici figuram accessit, crista coronæ æmula, partim flavo, partim cæruleo colore conspersa, palearia eodem modo colorata fuere. Dorsum habuit multis maculis eminentibus, oculosq; bufonum adsimilantibus confitum interjectis passim coloribus virulentorum animalium, ut plurimum autem flavo. Idem colores etiam alas extrinsecus occupaverant. Sub alis totus favus fuit, nec non sub ventre; ubi tamen flavo cæruleum & viride & alij miri colores interpositi fuere. Cruribus fuit oblongis, galli cruribus simillimis, cydoniorumq; malorum flavedine proximis. Ante & post hæc crura utrinq; duo alia prodierunt, bufonum cruribus & brevitate & figurâ respondentia. Cauda illi fuit incurvata ac sursum reflexa maculisq; superiùs, quales in dorso enituisse diximus, plena: Inferiùs flava, in extremo bufoni concolor.

Haud injucundum, credo, erit Lectori, inter *SINGULARIA SINGULAREM*, quæ sub *SIGISMUN-*

GISMUNDO AUGUSTO nata est, & ad vitæ civilis moderamen collimavit, legere hîc *REPUBLICAM BABINENSEM*. Exhibet eandem *Scanislaus Sarnicius* Historicus præstantissimus & rarissimus *Annal. Pol. lib. VIII. p. 305. & seqq.*

DESCRIPTIO REIPUBLICÆ

B A B I N E N S I S

Exbilarandi Lectoris gratia.

PER idem tempus res faceta, & plena jucunditatis à quibusdam Nobilibus in terra Lublinensi excogitata fuit. Instituerant isti societatem quandam, quam Rempub. Babinensem vocabant: eò quod loci cujusdam Babin dicti Dominus & possessor fuit, quo Autore potissimum illa Respub. stabilita florebat. Significat autem vox Baba patriam linguam anam, & Babine id, quod ad anam pertinet. Jam jocos, lususque aniles nugas vulgo vocare solent. Itaque locus ille vetustate neglectus ac pene deletus, prætereuntibus risus materiam non tam sua exilitate, quam appellatione, sæpe largè subpeditabat. Homines igitur lepido, & amœno ingenio præditi, occasione arrepta, à loco, & loci possessore Rempub. Babinensem, id est sedem principalem omnium, qui miscentur sermonum facetorum, istam societatem appellarunt.

Ut

Ut autem hæc societas magis conspicua redderetur, imitati ij, ex quib9 ipsa constabat, ipse Reipub. Polonæ constituendæ rationem, Regem, & Senatū sibi deligunt; Archiepiscopos, Episcopos, Palatinos, Castellanos Præfectos oppidorum & militiæ, Cancellarios, & alia id generis munera gerentes ac magistrat9 sibi designant, & creant. Deferendi autem has dignitates, & munia imponendi hunc morem tenebant. Quemcunq; in convivij, & conventibus celebrioribus observassent in aliquo genere dictorum aut factorum, præter modū ac decorum excellere, eum maximè idoneum ad obeunda munera ei rei consentanea censebant. Verbi gratia: Multus erat quispiam in sermone de sublimibus rebus, & ejus conditioni minimè convenientibus, hunc aut Archiepiscopum aut aliquem magnum Satrapam faciebant. Si quis vel sermone lapsus, vel aliam ob causam paradoxon aliquod, seu per difficile creditu in medium attulisset; hunc aut Rhetorem, aut Cancellarium Reipub. suæ constituiebant. Si quis thraconicè gloriabatur, quod fortiter, & audacter se gessisset in aliquo conflictu, aut de rebus bellicis supra modum non suo loco garriebat; hunc præfectum copiarum aut equitem auratum creabant; literasq; super ea re conficiebant, cerâ, & sigillo obsignatas, quas non contemnendis viris, sibi tamen similibus deferendas tra-

G

debant:

debant: Qui assurgentes eas accipiebant, & quâdam cum reverentiâ ad eum ad quem scriptæ erant, deferebant. Is autem cogebatur officium illud suscipere, vel, si illud dedignabatur, ab omnibus risu excipiebatur. Et quò morosius se gerebat quis renuendo ac recusando ejusmodi honores, tantò magis ab illis irridebatur, & festivè aulicis disterijs ex composito tam diù exagitabatur, traducebaturq; donec edomitus collum submitteret. Quare ad mores corrigendos, ad sermones cautè miscendos, ad civilitatem modestiamq; in junioribus formandam jocus & urbanitas illa plurimùm pertinebat. Et erant ita nascuti censors vitæ ac morum illi optimi duces hujus societatis, ut nullus Physicus affectus humanos, & potentias animæ ita exactè definirit, nullus Ethices Professor de vitijs, & moribus ita explicaverit, nullus Physiognomus ex vultu, gestu, incessu & intuitu ita hominum naturam cognoverit, ut illi (sic enim eos hoc loco vocare libet) divini patres. Et cum aliquis eis novitius per jocum in societatem offererebatur, tunc veluti deliberaturi, tardiùs eum recipiebant. Proloquatur, inquebant, detque primùm specimen aliquod suæ indolis; tum videbimus ad quò officium erit maximè Idoneus. Nam & ad inferiora quâdam ea res descendebat. Si quis enim de canibus, de feris, de falconibus, non tempore suo,

suo, aut loco paulo fufius verba faciebat, hunc
 ftatim aucupem, & venatorem Babinenfem fa-
 ciebant. Si quis autem de religione fupra mo-
 dum ad menfam differebat, mox eum concio-
 natorem Babinenfem pronunciabant. Si quis
 ex fententia Romanæ ecclefiæ, aut cujufpiam
 alterius religionis, fupra modum zelo flagra-
 bat, aut etiam acerbius eâ de caufa in alios
 vehebatur, mox eum inqvifitorem hæreticæ
 pravitatis Babinenfem declarabant. Si quis
 de eqvis, & eorum proprietatibus verbofius
 differebat, fi de œconomicis rebus, admixto
 præfertim mendaciolo aliquo, ut fit plerumq;
 inter comellandum, curiofius loqvebatur,
 mox eum vel magiftrum eqvitum, vel Regiũ
 œconomum Babinenfem, ad exemplum Ma-
 gni Procuratoris Cracoviensis creabant; affur-
 gentesq; interdum in ipfa menfa honores il-
 los eis deferebant. Ufq; adeò autem ifta lu-
 dicra Refp. invaluerat, ut rarus effet in ipfo
 Regni Senatu, in clero, inter aulicos, inter a-
 lios ordines regni, cui non aliquid tale asper-
 geretur. Sic alios, capitaneos; alios, copia-
 rum ductores; alios, infantes Hispaniarum;
 alios, Fac totum, alios, turbines Babinenfes
 vocitabant. Res ifta deniq; ad Sigismundum
 Auguftum Regem perlata eft, de quâ non fine
 magnâ delectatione fæpius multa audivit. Et
 cum injecta effet mentio aliquorum Proce-
 rum, qui in fignitâ erant ejusmodi honoribus,

interrogavit, an etiam Regem in eâ Republicâ haberent. Cui respondisse fertur ipse Capitaneus Babinensis, qui præ alijs supra modum vultu, aspectu ipso, & sermone facetus erat: Absit, inquit, à nobis cogitatio ista, ut, te vivente, Serenissime Rex, & superstite, de alio Rege eligendo cogitemus, aliumve creemus. Tu & hic, & apud nos Rex esto. Risit placidè humanissimus & benignissimus Rex, nec ullum signum indignationis dedit; Imò verbis, quæ addidit, risum omnium auxit. Cæterum, cum aliquando quidam paulò gravius de Regno Alexandri Magni, de quæ Persarum, Babyloniorum, & Romanorum Monarchia in confesso horum hominum differeret. Tum quidam ex eis sermonem excepit. Quid, inquit, antiquitatem jactas, & amplitudinem illarum Monarchiarum; Nostra Babinensis antiquior & Græcâ, & Persicâ, & denique omnibus est; Quia David de ea dixit: Omnis homo mendax, & hoc est ejus fundamentum atq; essentia. Ergò in ea Darius, Alexander Magnus, & totus mundus includitur. Cunctis sese invicem intuentibus, hic sermo ab omnibus cum applausu exceptus est. Jactabant autem, se habere privilegia à Regibus, & Imperatore, atque etiam summo Pontifice, quibus eorum Respub. confirmaretur. Jam si quis acerbè aliquod verbum in alium torisset, aut mendacium cum damno

damno alterius, & læsione dixisset, hunc ne-
 quaquam idoneum ad capeffendos honores
 in sua Repub. judicabant. At qui urbanè
 absque damno cujusquam aliquid commini-
 scebatur, hunc non modò laudabant, sed eti-
 am officio aliquo cohonestabant. Locum
 porrò comitiorum suorum jocosò vocabulo
GELDAM appellabant, à Gedanensibus mu-
 tuatâ voce, qui popinam suam **GELDAM**
 vocant. Sed apud nos inconditum garri-
 tum multitudinis congerronum ea vox signi-
 ficat. Et erant homines illi, qui duces erant
 illius societatis, prudentes, & magnæ existi-
 mationis apud quosque bonos, & apud ipsum
 Regem, potissimùm *Petrus Cassovius*, qui
Cancellarius, & *Pfomka Fundator Societatis*,
 qui *Præfæus Babinensis* vocabatur.

GLORIA illi MAJESTATI,
Cujus SINGULARE est, quòd
In trino Simplice, & uno
Triplíce mirando jure Triuna
manet.

INDEX.

<p>A.</p> <p>Alternata duplex directionis Lithvanicæ in Comitijis pag. 30</p> <p>Annus 1559. fatalis 21</p> <p> it. 1632. 21</p> <p>Appellationes Ruthenorum ad Patriarcham Constantinopolitanum 24</p> <p>ArchiEpiscopi Gnesn: Mareschallus 20</p> <p>B.</p> <p>Babinensis Respublica 40. seq.</p> <p>Basiliscus ex ovo galli 35. seq.</p> <p>Boleslavia I. 1</p> <p> & II. ibid.</p> <p>Boleslai Chobri Zelus 5</p> <p> Crivousti magnanimitas 5</p> <p> ejusd. mutatio 5</p> <p>Boleslai IV. pudicitia 6</p> <p>Bukoviensis expeditio 26. seq.</p> <p>C.</p> <p>Camenecum quando conditum & occupatum 23</p> <p>Carolus Ferdinandus Candidatus ad regnum 34</p> <p>Casimirus I. primus literatus 6</p> <p> ejus mater ibid.</p> <p>Casimirus Magnus ibid.</p> <p>Casimirus Magnus eqvo labitur 6</p> <p> ejusd: similitudo cum Casimiro I. 7</p>	<p>Casimiri duo prius religiosam quam regiam vitam probarunt 13</p> <p>Climactericus annus Poloniæ Regibus non fatalis 1</p> <p>Contradictio unius in comitijis 30</p> <p>Copernicus Mathematicus 33</p> <p>Cracus monstrorum domitor 3</p> <p>Cracovia insigne regni exhibet 33</p> <p>Crucigeris prædicta clades 25</p> <p>Curlandiæ primus Dux 20</p> <p>D.</p> <p>Duella 26</p> <p>E.</p> <p>Electiois locus Regibus Pol: non est fatalis 1, 2.</p> <p>Elisabethæ foecunditas 9</p> <p>Expeditio Generalis 26</p> <p>F.</p> <p>Fertilitas 34</p> <p> post nivem 35</p> <p>Fœdus Polonorum cum Imperatore & Venetis 27. seq.</p> <p>Fossa septem milliarium 23</p> <p>G.</p> <p>Grunvaldense prælium 25</p> <p>Guzovo fatale Rokossianis nomen 11</p> <p>H.</p> <p>Hedvigis humilitas 9</p> <p>Henricus Poloniæ regnum amisit 11</p>
---	---

I N D E X.

Herburtus quidam periculum mire eva. it 26	Ludovicus dissimulato habitu op da perlufrat
Hostium tot casu quot Polonorum pugnarunt 22	M.
I.	Menses militares
Joannes Casimirus fratris uxorem duxit 13	Michael Rex Poloniae
abdicat ibid.	N.
Joannes III. Viennam tendit 16. seq.	Nix intempestiva
Salisfodinas Vielicenses sca- lis donat 15	Nuptiae quas Casimirus M. paravit
Foedus contra Turcas init. 27. 28.	O.
Jacobus Dux Curlandiae 20	Occidendi impunitas
Jagello Apostoli officio fungitur 7	P.
consuetudo ejus ante egres- sum 8	Praeseta domus 4.
circa missam ibid.	Plica unde
vino abstinuit ibid.	Polonia capit esse regnum
periclitatur à fulmine 9	Polocensis Palatinus
Jagellonica domus 14	Popielus fit murium esca
Immobilia bona 31	Postarum institutio
Judaeus si Christianus fit 25	R.
K.	Religio in Polonia & Lithuania 2
Kijoviae corpora incorrupta 34	Religiones quatuor in pactis con- ventis cauae 2
L.	Respublica Babinensis 40. seq.
Laskovvski Legatus turcicus 23	Rogoviensibus in bonis pana ratio- ne dimissi urfi 3
Legitimatio per subsequens matri- monium non valet 32	Rokosiani
Lipkovie in Lithuania 30	Rubrae vestes
Livoniae Capitaneatum alternata- 32	S.
	Salisfodinae Vielicenses & Bochi- nenses 15. seq.
	Vielicensium flamma
	Samo-

amogitiæ Capitaneus	21	Szorftinenſi in Capitaneatu fertili-	
igismundi I. robur	10	tas	34
moderatio	ibid.	Szyszkovski Epifcopus Varmienſis	
fiducia erga ſubditos	ibid.	fit puer	22
ejusd: capacitas	ibid.		
T.			
igismundo Auguſto prædicitur pe-		Tarnovij præmium militare	22
riculum	ibid.	Tartari	29
igismundus III. hereditarium re-		Tribunalitij deputati	31
gnum amiſit	11		
ejusdem regimen	11	V.	
coronatur ab ArchiEpifco-		Urforum venatio	34
po Auguſtano	12	Vaticinium de Regibus Poloniae	2
igismundo III. periculum prædi-		Varſavia centrum Reſidentiarum	34
citur	12	Venda noluit maritum	4
ejusd. mors	ibid.	Vladislai I. feſtorum obſervantia	ibid.
igismundi duo, duas ſoroſes habue-		Vladislai IV. nativitas	13
runt	ibid.		
igillum regni auferitur	32.33	W.	
molenskum	12	Weiffelrot Epifcopus Varmienſis	
Stephanus Rex, Attilæ ſimilis	11	nunquam riſit.	22
ejus morbus	ibid.		

F I N I S.

